

Koncernkontoret
Koncernstab inköp och ekonomistyrning
Åsa Adolfsson, processledare budget/planering
asa.adolfsson@skane.se
040-675 36 97

Datum 2025-05-20

Planeringsdirektiv 2026-28

för nämnder att yttra sig om inför beslut
om Region Skånes *Verksamhetsplan och
budget 2026 med plan för 2027-28*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
INLEDNING	3
STYRNING OCH INRIKTNING FÖR YTTRANDEN.....	3
REGION SKÅNES VISION OCH ÖVERGRIPANDE MÅL	3
OMSTÄLLNINGSARBETET FORTSÄTTER	4
ÖVRIGT	5
LÅNGSIKTIGT STARK EKONOMI	7
EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR PLANPERIODEN.....	7
EKONOMI I BALANS.....	11
INVESTERINGAR OCH SKULDSÄTTNING	13
INTERNRÄNTA 2026.....	15
EKONOMISKA RAMAR/REGIONBIDRAG/UPPRÄKNING	16

Inledning

Att möjliggöra en delaktighet i budgetprocessen och ge övriga nämnder möjlighet att lämna synpunkter inför beslut är viktigt. Därför beslutar regionstyrelsen om detta planeringsdirektiv med preliminära ekonomiska riktlinjer, finansiella mål och förslag till regionbidragsfördelning samt inriktning och mål för verksamheten 2026 med plan för 2027-28. Samtliga nämnder (tillika sjukhusstyrelser) ges möjlighet att yttra sig om dessa planeringsförutsättningar. **Nämndernas yttranden ska göras enligt särskild mall och skickas till regionstyrelsen senast den 3 okt-25.**

Särskilt för hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Enligt gällande reglemente har hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) ett särskilt samordningsansvar för sjukvården i Skåne:

”Nämnden ansvarar, i samverkan med sjukhusstyrelserna, primärvårdsnämnden samt psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, för bedömningen av det samlade behovet av hälso- och sjukvård i Skåne ur ett befolkningsperspektiv.”

”Nämnden ansvarar för bedömningen av det samlade behovet av tandvård i Skåne.”

Regionstyrelsen förväntar sig därför att HSN:s yttrande lämnas utifrån ett befolkningsperspektiv (och inte avgränsas till det egna driftsansvaret), med utgångspunkt i den behovsanalys som koncernkontoret via avdelningen för hälso- och sjukvårdsstyrning samordnar.

Bolagens yttranden sker i särskild ordning

Region Skånes majoritetsägda bolag lämnar yttranden enligt särskild anvisning.

Styrning och inriktning för yttranden

Region Skånes vision och övergripande mål

Region Skånes vision, som gäller för hela organisationen och dess verksamheter är *Framtidstro och livskvalitet*. Genom de fem målen, som vänder sig till all verksamhet ska vi nå visionen. Våra resurser är medarbetarna, verksamheten och ekonomin. Vår organisationskultur utgår från de gemensamma värderingarna; välkomnande, drivande, omtanke och respekt. Detta gäller i allt ledarskap, medarbetarskap liksom i alla möten med de vi finns till för och samverkar med.

- **Bättre liv och hälsa för fler:** Ett mål med utåtriktat fokus på de vi är till för – befolkning, patienter, brukare, resenärer, besökare, kunder, samverkanspartners, turister m.fl.

- **Tillgänglighet och kvalitet:** Ett mer inåtriktat mål för vår egen organisation med fokus på våra verksamheter och hur våra interna arbetsprocesser fungerar.
- **Hållbar utveckling i hela Skåne:** Ett mål för hur våra verksamheter bidrar till en långsiktigt, hållbar utveckling och tillväxt i den egna organisationen och i Skåne.
- **Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet:** Ett mål för attrahera, rekrytera, utveckla, motivera och behålla medarbetare i våra verksamheter.
- **Långsiktigt stark ekonomi:** Ett mål för en modern, konkurrenskraftig och hållbar ekonomi som möjliggör beredskap, utveckling och fortsatta satsningar i verksamheten.

Omställningsarbetet fortsätter

Under 2023 påbörjade Region Skåne ett regionövergripande omställningsarbete för **ökad tillgänglighet och produktion, kompetensförsörjning och ekonomi i balans**. Detta kopplar också tydligt med Region Skånes övergripande mål; tillgänglighet och kvalitet, attraktiv arbetsgivare och långsiktigt stark ekonomi. Som utgångspunkt för detta omställningsarbete har sex insatsområden formulerats.

1. Övergripande styrnings- och strukturfrågor inom hälso- och sjukvården
2. Verksamhets- och producentrelaterade utmaningar inom hälso- och sjukvården
3. Kompetensförsörjning (...och bemanningsrelaterade frågor)
4. Inköp och materialförsörjning
5. Serviceförvaltningarnas roll, mandat och kostnadsutveckling
6. Administration och IT-stöd

Omställningsarbetet pågår på bred front i samtliga verksamheter. I syfte att minska beroendet av hyrpersonal och säkra den framtida kompetensförsörjningen har så kallat "hyrstopp" införts stegvis för sjuksköterskor sedan 2024 och detta fortsätter med hyrstopp av läkare under 2025. Översyn av administrativa funktioner pågår löpande för att effektivisera och frigöra resurser för vård och mer värdeskapande nödvändig administration exempelvis genom inrättande av central funktion som stöd vid direktupphandlingar. I arbetet med nivåstrukturer och profilering av sjukvården beslutade fullmäktige om en ny vårdform från 2025 kallad *Nära vård och hälsa*. Den nya vårdformen ska vara ett kitt mellan dagens vårdcentraler och sjukhusens mottagningar och ha fokus på mötet med invånaren när denne har behov av kontakt med hälso- och sjukvården, hemma eller i vårdens lokaler. Inför 2025 beslutade fullmäktige även om en översyn av regionens lokalnyttjande och serviceförvaltningars finansieringsmodell med start av IT-verksamheten med mera. Det sistnämnda beskrivs mer i detta planeringsdirektiv längre fram och ska leda fram till ytterligare omställningsbeslut inför 2026.

Särskilt vad gäller hälso- och sjukvård

Att skapa balans mellan Region Skånes intäkter och kostnader är en grundläggande förutsättning samtidigt som vi behöver lösa utmaningarna med tillgänglighet och personalförsörjning så att vi kan leverera god service och samhällsnytta både för dagens och morgondagens skåningar.

Verksamhetsförbättringar och kostnadsreduceringar enligt omställningsarbetet ska synas på såväl lokal som regional nivå. Uppföljning under 2024 och hittills 2025 visar att påbörjade åtgärdsplaner har gett vissa effekter men inte tillräckliga för att

öka tillgängligheten eller skapa en budget i balans. Framförallt (de större) sjukhusen redovisar fortsatta underskott som måste hanteras. En förutsättning för att nå balans i ekonomi, verksamhet och tillgänglighet framöver är att effektivisera och genomföra kostnadssänkande åtgärder samtidigt som både produktivitets- och kvalitetsökningar kan uppnås.

Samtliga sjukvårdsnämnder men särskilt sjukhusstyrelserna ska i sina yttranden tydligt lyfta fram åtgärder som är möjliga att genomföra på lokal nivå men lika viktiga åtgärder som därutöver kan genomföras på regional nivå. Den regionala hälso- och sjukvårdsledningen har då ett särskilt ansvar att driva arbetet framåt och samordna de beslut som krävs vad gäller regionala åtgärder.

Samtliga sjukvårdsnämnder ska i sina yttranden även fortsatt beakta redan tidigare fattade regiondirektörsbeslut och regionstyrelsebeslut avseende restriktivitet kring resor, konferenser, inköp av konsulttjänster och strikt vakansprövning vid naturlig avgång av personal med mera.

Särskilt vad gäller serviceverksamheternas budgetförutsättningar

I enlighet med påbörjat omställningsarbete och enligt särskilt uppdrag i Verksamhetsplan och budget 2025 har ett arbete kring serviceverksamheterna påbörjats under våren 2025. Servicetjänsterna i Region Skåne ska skapa värde i de mottagande verksamheterna samt utvecklas genom innovativa, professionella och resurseffektiva lösningar i samarbete med mottagande verksamheter. I fokus är ett kontinuerligt förbättrings- och omställningsarbete som ska bidra till kostnadseffektiva och moderna stödfunktioner avseende såväl vårdnära service som administrativa uppgifter samt bidra till att säkerställa en regiongemensam hemtagning av nyttoeffekterna. Förutom att effektivisera administrationen och reducera servicekostnader ska dessa delar också tydligare ingå i den politiska budgetberedningsprocessen inför planperioden 2026-28. Som en del i omställningen ses ekonomimodellen över och i detta planeringsdirektiv anges nu uppräkningsfaktorer som sedan nämnden för operativ regiongemensam verksamhet samt fastighets- och servicenämnden ska yttra sig över. Utifrån dessa yttrande fastställs sedan slutgiltiga uppräkningsfaktorer. Mer om uppräkning och förutsättningar under avsnitt *Ekonomiska ramar/regionbidrag/uppräkning*.

Övrigt

Som stöd i det långsiktiga målarbetet finns också beslutat om ett antal strategier och program riktat till alla/olika delar av verksamheten.

Inriktningen för all hälso- och sjukvård utgår från vad Socialstyrelsen definierar som *God vård*. För att klara framtidens utmaningar och samtidigt uppnå en hög kvalitet och jämlik vård behövs ett långsiktigt förändringsarbete. Region Skåne har därför tagit beslut om *Framtidens hälsosystem* som strategi för detta förändringsarbete (se tidigare beskrivning).

Den långsiktiga inriktningen för kollektivtrafikens utveckling finns beskriven i *Trafikförsörjningsprogrammet*.

Den strategiska inriktningen för kulturverksamhetens arbete och utveckling finns beskriven i *Regional kulturplan för Skåne 2025-2028*.

Den långsiktiga inriktningen för det regionala utvecklingsarbetet finns beskrivet i Regional utvecklingsstrategi – *Det öppna Skåne 2030*.

Samtliga nämnder och sjukhusstyrelser ska även arbeta utifrån:

- Regional krisberedskaps- och kriskommunikationsplan
- Gällande upphandlingsplan
- Miljöprogram för Region Skåne 2030
- Regional likarättspolicy

Mallar för yttranden bifogas till planeringsdirektivet.

Långsiktigt stark ekonomi

Det är nödvändigt att ha en ekonomi i balans, och att leva upp till det lagstadgade balanskravet, som innebär att intäkterna överstiger kostnaderna. Det omvända förhållandet leder annars till att kommande generationer får betala för dagens överkonsumtion. Regionfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och beslutade i *Verksamhetsplan och budget 2025 med plan för 2026-2027* om nedanstående finansiella mål som leder till att regionens finansiella ställning stärks. Det krävs full acceptans och strikt följsamhet till de finansiella målen för att nå god ekonomisk hushållning.

Resultatmål:

Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst två procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Finansieringsmål:

Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt.

Skuldsättningsmål:

Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld, exklusive pensionsskulden, får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Det framtida investeringsbehovet är fortsatt stort, både för planperioden och därefter. Bedömningen är i nuläget att skuldsättningsmålet kommer att klaras under planperioden men att det finns risker som innebär att skuldsättningsmålet kan överskridas i slutet av planperioden. Mer om förutsättningarna finns att läsa under avsnittet Investeringar och skuldsättning.

Ekonomiska förutsättningar för planperioden

Det osäkra omvärldsläget påverkar ekonomin. Bedömningen är att svensk ekonomi har påbörjat en återhämtning från lågkonjunkturen men samtidigt verkar återhämtningen bli mer långvarig än tidigare gjorda bedömningar. Det är många olika osäkra faktorer att väga in i bedömningarna, inte minst i form av en eskalerande global handelskonflikt som sätter den internationella ekonomiska spelplanen i gungning. Detta dämpar den ekonomiska aktiviteten i Sverige och i vår omvärld i närtid. Osäkerheten hämmar tillväxten där företag och hushåll blir mer avvaktande och den privata konsumtionen dämpas vilket bidrar till en mer långvarig lågkonjunktur. Arbetsmarknaden följer efter med viss fördröjning och även om sysselsättningen troligen ökar något under 2025 så är det framför allt under 2026 som arbetslösheten beräknas minska. Nedan åskådliggörs utvecklingstakten för ett antal väsentliga parametrar.

Procentuell förändring om inget annat anges

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028
BNP	1,0	1,8	2,4	2,5	2,0
Arbetade timmar	-0,3	0,3	0,9	1,1	1,0
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,4	8,6	8,3	7,8	7,6
Befolkning, 15-74 år	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	3,8	4,4	4,5	4,9	4,7
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,7	3,4	3,5	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	4,1	3,7	3,4	3,5	3,5
Inflation, KPIF	1,9	2,6	1,8	1,9	2,0
Inflation, KPI	2,8	0,6	1,4	2,2	2,4
Inflation, KPI, juni	2,6	0,7	1,1	2,2	2,4
Prisbasbelopp, tkr	57,3	58,8	59,2	59,9	61,2
Inkomstbasbelopp, tkr	76,2	80,6	83,7	86,6	89,8
Styrränta, värde vid årets slut, procent	2,75	1,75	1,75	2,00	2,15

Anm. BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15-74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

I de senaste prognoserna är BNP-tillväxten i Sverige nedreviderad något och medför en relativt svag BNP-tillväxt i år som tar bättre fart först nästa år. Nedrevideringen av BNP i sig försvagar återhämtningen för arbetade timmar och sysselsättningen på kort sikt. Lönesumman är nedreviderad 2025–2026 till följd av den förlängda lågkonjunkturen, vilket leder till färre arbetade timmar. Det senaste inflationsutfallet var lite högre än förväntat och sammantaget är dessutom bedömningen att inflationen är lite mer trögrörlig neråt än vid tidigare gjorda bedömningar.

Slutligen innebär de makroekonomiska revideringarna att skatteunderlaget är något nedreviderat under prognosperioden. Svagare BNP och arbetade timmar ger lägre lönesumma. Detta kompenseras dock till viss del av högre pensioner. Nedrevideringarna gäller främst 2026 och 2027.

Skatteunderlagsprognos jämfört med Verksamhetsplan och budget 2025 med plan för 2026-2027 för Region Skåne

Sammantaget visar aktuell prognos (SKR Cirkulär 2025:21) att skatteunderlaget för 2026 har försämrats med 493 miljoner kronor, jämfört med den skatteunderlagsprognos som låg till grund för plan 2026 (SKR Cirkulär 2024:43) i budget 2025.

Aktuell prognos för 2025 påvisar en förbättring för innevarande år med 125 miljoner kronor, jämfört föregående prognos från februari. Samtidigt är det fortsatt en försämring med 60 miljoner kronor mot årets budgeterade nivå. Främst är det skatteunderlaget för 2024 som nu beräknas att bli bättre. Skatteverket kommer att publicera flera preliminära utfall för 2024 under året, det slutliga kommer i december 2025.

Återhämtningen på arbetsmarknaden uteblir i år, men antalet arbetade timmar beräknas ändå vända svagt upp. Detta, liksom en relativt hög ökning av timlönen, bidrar till att stärka skatteunderlagstillväxten. Till detta kommer att inflationen har sjunkit tillbaka till klart lägre nivåer än de föregående två åren.

Sammantaget är bedömningen att skatteunderlaget i år växer med 4,2 procent. Som genomsnitt under perioden 2025–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, vilket är i linje med den genomsnittliga årliga ökningen under tioårsperioden 2015–2024.

Procentenheter

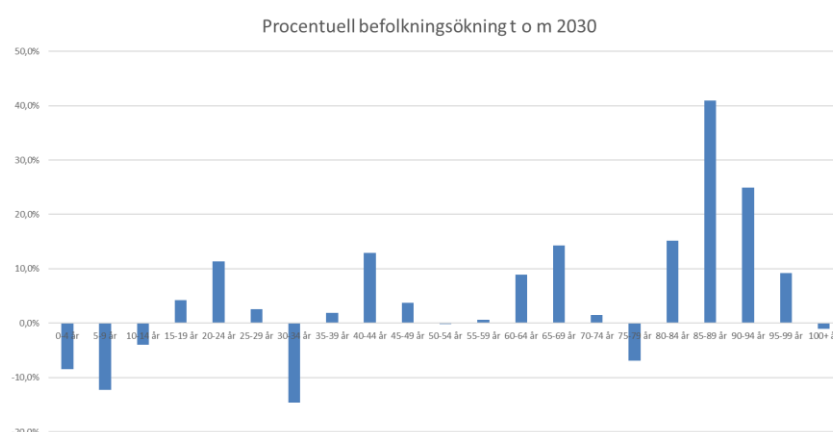
Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,8	3,7	4,2	4,1	4,5	4,3
Regelförändringar*	0,2	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Underliggande	4,7	3,9	4,5	4,0	4,5	4,3
Prisutveckling	6,6	4,5	-0,2	2,9	2,8	3,0
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,6	4,7	1,1	1,6	1,3

*Bidrag till förändringar (procentenheter).

Demografin ställer höga krav

SCB publicerar varje år en framskrivning av Sveriges befolkning. Den senaste rapporten kom i april ”Sveriges framtida befolkning 2025-2070”. I denna kan utläsas att fram till år 2030 beräknas Sveriges folkmängd öka med knappt 90 000 till 10,7 miljoner. Under perioden beräknas fler avlida än födas, men eftersom det invandrar fler än som utvandrar ökar ändå befolkningen. Antalet födda barn per kvinna var år 2024 det lägsta som någonsin uppmätts, 1,43, och antalet födda barn var mindre än 100 000 för första gången sedan 2003. Antalet födda beräknas fortsätta att vara på en låg nivå och år 2030 beräknas antalet födda vara ungefär detsamma som för år 2024, drygt 98 000. De olika födelsekullarnas storlek påverkar den framtida befolkningen. De stora kullar som är födda åren runt 1990 är år 2030 i 40-årsåldern och 60-talisterna har just eller kommer snart att gå i pension. Alla kvarlevande som är födda på 40-talet har år 2030 passerat 80 års ålder. Enligt framskrivningen är 812 000 personer 80 år eller äldre år 2030. Jämfört med idag beräknas antalet öka med drygt 160 000.

Nedan är en framskrivning av utvecklingen ur ett skånskt perspektiv fram till år 2030.

Förutom att den demografiska förändringen ställer höga krav på regionens finansiering kommande år så påverkas även den framtida kompetensförsörjningen med större svårigheter att rekrytera vilket ställer stora krav på förändrade sätt att arbeta framöver.

Löne- och prisförändringar

Prognosen på timlön är i nuläget något osäker kopplat till pågående förhandlingar mellan arbetsgivare och fackförbund. En upprevidering av inflationstakten 2025 resulterar i något högre förbrukningspriser 2025 jämfört med tidigare bedömningar. Arbetsgivaravgifterna uppvisar stora variationer vilket förklaras av stora svängningar i pensionskostnaderna. Detta beror både på revideringar av skuldstockens utveckling och reviderade antaganden om inflation och inkomstbasbelopp. Inflationen och den svaga kronan har påverkat läkemedelspriserna de senaste åren. I budgetpropositionen för 2025 annonserades att hushållen skulle ta en större del av förmånskostnaden framöver. Detta medför i förlängningen något fallande kostnad för regionerna. Notera att indexvärdet bara bedömer rena prisförändringar på befintligt sortiment inklusive generika och hanterar inte merkostnader för nya läkemedel. Socialstyrelsen prognosticerar en fortsatt snabb ökning av kostnaderna för läkemedel.

Årlig procentuell förändring

LPIK	2024	2025	2026	2027	2028
LPIK inkl. läkemedel	4,4	-1,9	2,2	2,3	2,6
– Timlön	3,5	3,7	3,4	3,5	3,5
– Socialavgifter	10,6	-17,3	3,3	1,4	2,8
– Läkemedel	1,2	-1,2	-3,0	-1,0	-0,7
– Förbrukning	2,1	3,0	2,5	2,6	2,6
LPIK exkl. läkemedel	4,9	-2,0	3,1	2,7	3,1

Källa: SKR.

Budgeterade resultat

Finansiering budget 2026, med plan 2027-2028, senaste prognos skatt, utj, bidrag					
	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Skatt, utjämning, bidrag	54 771	56 009	57 288	59 306	61 429
Pensionskostnader	-9 056	-4 639	-3 524	-4 239	-4 526
Övrigt finans (externt)	4 469	4 075	3 478	3 478	3 237
Summa finansiering	50 184	55 444	57 242	58 545	60 140
Verksamhetens nettokostnader	-54 641	-56 324	-56 096	-57 359	-58 912
Resultat	-4 456	-879	1 146	1 186	1 229
Balanskravsresultat	-4 173	-1 451	284	470	541
Resultatmål 2 % av skatt, utj, bidrag	1 095	1 120	1 146	1 186	1 229

I tabellen framgår Region Skånes finansiering och budgeterade resultat, samt balanskravsresultat. Från 2026 återgår Region Skåne till strikt följsamhet till resultatmålet som säger att resultatet minst ska uppgå till 2 % av intäkterna från skatter, utjämning och generella statsbidrag.

Prognosen för 2025 års resultat pekar mot ett balanskravsresultat om - 1 451 miljoner kronor vilket skulle innebära återställningskrav i motsvarande storlek som i så fall ska återställas under planperioden 2026-2028. Balanskravsresultatet räknas fram i blandmodellen och är oftast betydligt lägre än resultatet i fullfonderingsmodellen, som Region Skåne använder.

Det ska noteras att om resultatet 2025 inte förbättras i relation till nuvarande prognos kommer resultat i fullfonderingsmodellen om 2 % av intäkterna enligt resultatmålet inte vara tillräckligt för att återställa underskottet inom de 3 år som stipuleras i kommunallagen. Det kommer således antingen att krävas en kraftig förbättring av 2025 års resultat jämfört med liggande prognos, eller ett resultat i fullfonderingsmodellen, som överstiger 2 % av intäkterna under planperioden.

Budgeterade intäkter och kostnader kommer att justeras i enlighet med kommande intäcks- och kostnadsprognoser från SKR, inför slutligt beslut om *Verksamhetsplan och budget 2026 med plan för 2027-2028*.

Ekonomi i balans

Resultatprognos 2025 – behov av åtgärder på kort sikt

Region Skånes samlade prognos i nyligen redovisade kvartalsrapport för perioden januari-mars 2025 visar att det budgeterade årsresultatet på 640 miljoner kronor inte bedöms uppnås. Den sammantagna prognosen för samtliga verksamheter uppvisar ett underskott med -879 miljoner kronor vilket ger en budgetavvikelse med -1 519 miljoner kronor. De inledande budgetavvikelserna och redovisade prognosbedömningar indikerar således på fortsatta ekonomiska utmaningar för regionen. Storleken på underskotten är inte i nivå med föregående två års men pekar fortsatt på svårigheter att uppnå budgetföljksamhet. Åtgärder, både på kort och längre sikt, för att dämpa kostnadsutvecklingen är därför oundgängligen nödvändiga. Att skapa balans mellan intäkter och kostnader är en grundläggande förutsättning som måste uppfyllas.

Med anledning av kvartalsrapporten beslutade regionstyrelsen i april att uppmana samtliga nämnder och styrelser med obalans att omgående vidta åtgärder för att verksamheten ska uppfylla regionfullmäktiges beslutade verksamhetsplan och budget inkluderande ekonomiska ramar 2025.

Mot bakgrund av det höga kostnadsläget och den fortsatt osäkra utvecklingen av samhällsekonomin samt att regionfullmäktige fastslagit i *Verksamhetsplan och budget 2025 med plan för 2026-2027* att åtgärder och omställningsarbete i syfte att uppnå ökad tillgänglighet och en säkrad kompetensförsörjning samt en ekonomi i balans är nödvändigt för att Region Skåne ska infria de finansiella målen och nå god ekonomisk hushållning över tid.

Långtidskalkyl 2025–2035 – behov av åtgärder på kort och lång sikt

Region Skåne tar årligen fram en långtidskalkyl som visar ekonomisk utveckling på 10 års sikt, givet nu kända planer och ekonomiska indata. Med andra ord visar kalkylen en prognos för den ekonomiska utvecklingen på längre sikt *om inget ytterligare görs*.

Underlag till kalkylen är nuvarande prognoser för utveckling av övergripande finansiering samt för kostnadsutveckling inom kärnverksamheterna, så långt dessa

sträcker sig, och därefter ett antagande om utveckling enligt historiska medelvärden¹. Därutöver görs ett antagande om en årlig effektiviseringstakt om 1% av verksamhetens nettokostnader, exklusive avskrivningskostnader. Detta speglar bland annat en löpande trend om alltmer av vården i öppna vårdformer.

Syftet med långtidskalkylen är att skapa medvetenhet om effekter av beslut/icke-beslut och åtgärder/icke-åtgärder idag på längre sikt än innevarande budgetår och planperiod. Samtidigt visar kalkylen att Region Skåne redan idag ligger långt ifrån sina finansiella mål och att det krävs åtgärder av omfattande art för att klara såväl resultatmål som skuldsättningsmål 2026–2028.

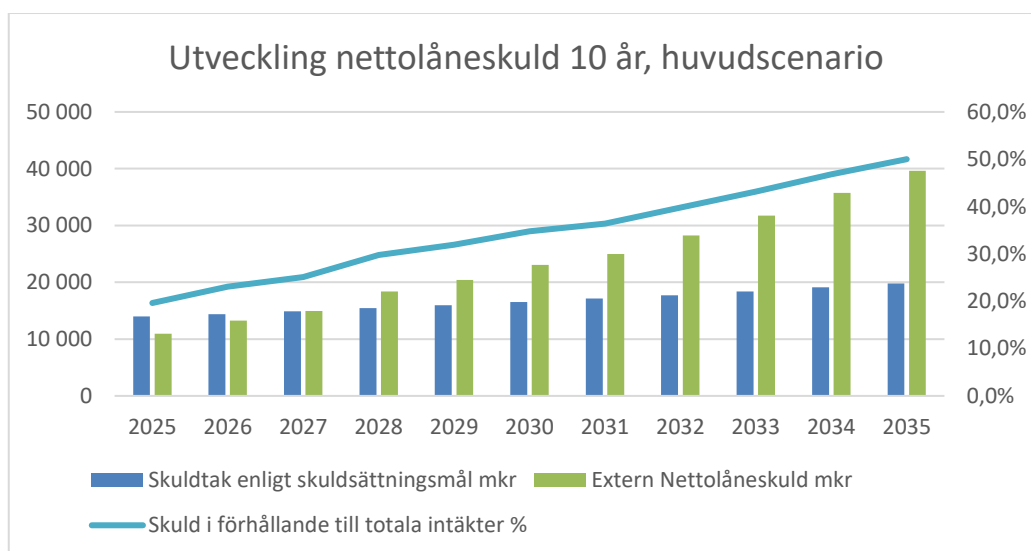
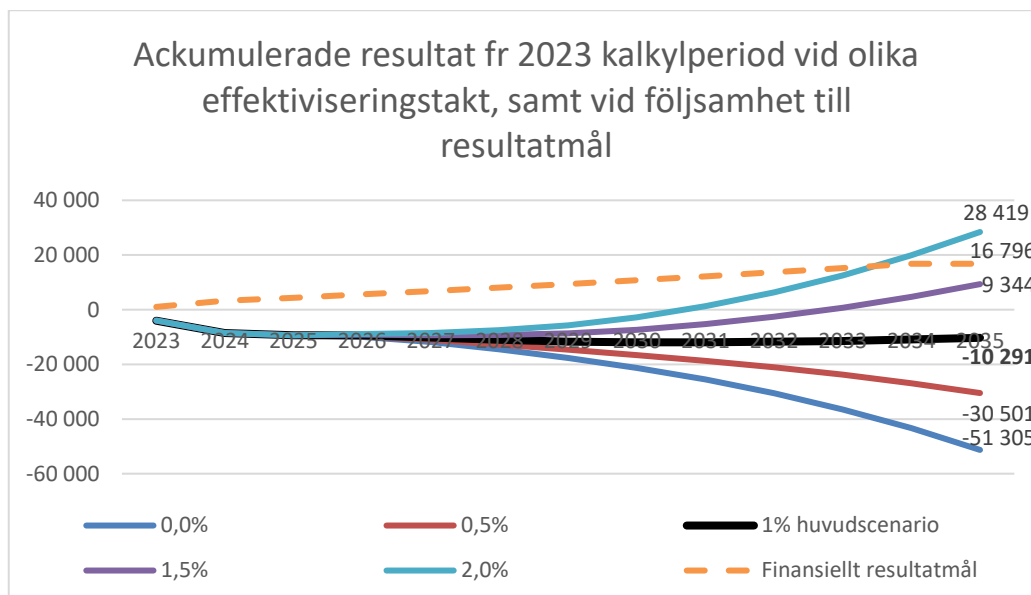
Långtidskalkylen visar entydigt att Region Skåne med nuvarande intäkts- och kostnadsutveckling inte når sina finansiella mål och inte kan finansiera sin verksamhet och sina investeringsplaner utan att öka sin skuldsättning med betydande belopp under den närmaste 10-årsperioden. Räntekostnaderna som följer av ökad skuldsättning skulle därutöver ha en betydande undanträngningseffekt på kärnverksamheten.

Kalkylen visar också att en årlig effektiviseringstakt om 1 % enligt huvudscenariot inte är tillräcklig för att i närtid åstadkomma resultatöverskott för Region Skåne och resultatmålet om 2 % av intäkterna nås inte under hela kalkylperioden. Det ackumulerade resultatet för hela perioden 2025-2035 är också i sig negativt i huvudscenariot, vilket innebär att återställning av de stora underskotten 2023-2024 inte kan påbörjas under kalkylperioden. Kalkylen visar på behov av aktiva och kraftfulla beslut och åtgärder i närtid för att Region Skånes ekonomi inte ska hamna i en mycket svår situation de närmaste åren.

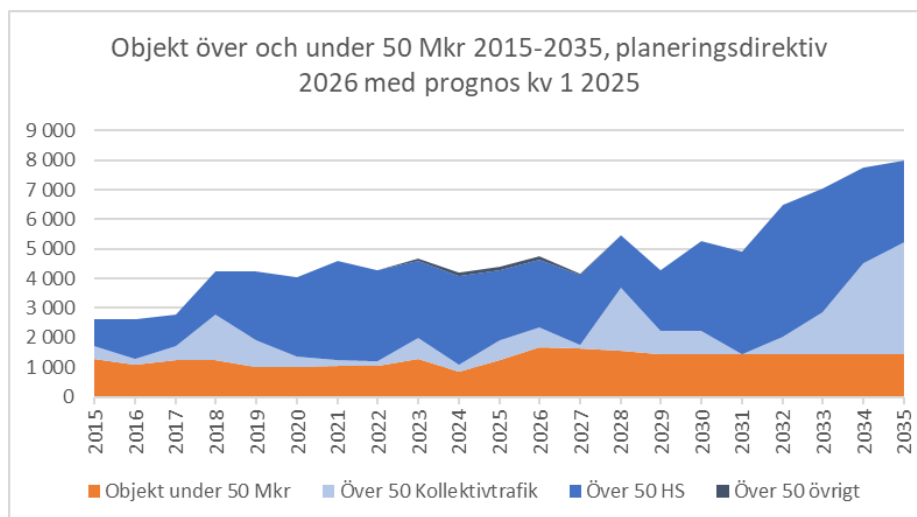
Å andra sidan visar långtidskalkylen att positiva effekter av ett lyckat omställningsarbete, eller andra beslut och åtgärder, som stärker Region Skånes ekonomi idag ger stora effekter på resultat och skuldsättning på lång sikt. Detta då årlig nettokostnadsutveckling beräknas på befintliga nettokostnader, och en kostnadsreducering ett år har därmed en positiv och växande ekonomisk effekt samtliga därpå följande år. Denna ”ränta-på-ränta-effekt” innebär till exempel att en permanent nettokostnadsreduktion om 400 miljoner kronor 2025 allt annat lika ger över 6 miljarder i minskad skuldsättning under hela kalkylperioden.

Sammantaget ger långtidskalkylen en tydlig bild av att det krävs avsevärda insatser för att kraftigt minska kostnadsutvecklingen i verksamheten på både kort och lång sikt. Detta avser samtliga nämnder och styrelser.

¹ Resultat 2025 – nuvarande prognos. Pensionskostnader – KPA. Skatteintäkter och utjämning – SKR. Kostnadsutveckling verksamhet (LPIK) – SKR. Befolkningsutveckling – SCB befolkningsprognos och -framskrivning. Räntenivåer – enligt finansmarknaden. Investeringsutgifter och avskrivningskostnader – Region Skånes långsiktiga investeringsplan, exklusive NSL. Kvalitetseffekter av nya läkemedel och medicinteknisk utveckling - antaganden utifrån historiska medelvärden

Investeringar och skuldsättning

Investeringar enligt långtidskalkyl

Region Skåne har sedan 2018 haft en kraftigt ökad investeringsvolym kopplat till ett antal större strategiska projekt varav det nya sjukhuset i Malmö, NSM, har varit det klart dominerande. Projektet i Malmö kommer avslutas under 2025 då den större vårdbyggnaden, byggnad 36, tas i bruk. Ett antal större strategiska projekt har eller kommer gå in i produktionsskede under 2025, vilket gör att det även fortsatt kommer vara en hög nivå på investeringarna under den kommande planperioden. I det längre perspektivet är osäkerheterna större men med de planerade investeringarna i nytt sjukhus i Helsingborg, södra sjukhusområdet i Malmö samt nya generationens Öresundståg så ser investeringsvolymerna ut att öka kraftigt under första halvan av trettioåret. Utöver detta pågår planering av ersättning av sjukhusområdet i Lund.

Investeringar för planperioden

Under planperioden 2026–2028 kommer produktion pågå i ett antal stora byggprojekt. Störst kommer Forth-projektet vara där den produktion som startade under hösten 2024 beräknas pågå till 2028. I Lund har upphandling gjorts avseende projektet Tillbyggnad i Lund där bygginsatser bedöms påbörjas under 2025. I Helsingborg pågår insatser för att säkerställa funktionalitet i befintligt sjukhus samtidigt som de tidiga skedena i planeringen av ett nytt sjukhusområde i Östra Ramlösa. Samtidigt som NSM-projektet börjar gå in i slutfasen pågår planering för nya lokaler för bland annat psykiatrins verksamheter på södra sjukhusområdet i Malmö. På det norra sjukhusområdet pågår planering av lokaler för nytt bröstcancercentrum som är en del av projektet donation SUS som även innehåller etablering av en MR-linac på sjukhusområdet i Lund. I Malmö pågår även arbetet med att ta fram förslag på användning av de tomställda lokaler som uppstår när de nya vårdbyggnaderna tas i bruk. Arbeta i tidigt skede pågår även avseende åtgärder kopplat till akutverksamheterna i Kristianstad och Ystad.

Inom kollektivtrafiken har arbete påbörjats i Lund med om- och tillbyggnad av befintlig bussdepå och nybyggnation av två bussdepåer i Malmö. Samtidigt pågår arbetet med att genomföra upphandling av den nya generationens Öresundståg vilket är ett arbete som görs tillsammans med övriga regioner i Öresundstågs-samarbetet.

Under planperioden kommer även arbetet med SDV pågå och innebära fortsatta investeringsutgifter.

Inför årets planeringsdirektiv har läget avseende pågående och planerade strategiska projekt uppdaterats. Jämfört med budget 2025 är det mindre justeringar förutom en justering i bedömningen av tidplan för nytt sjukhus i Helsingborg där arbetet nu bedöms pågå till och med 2037. Även för projektet södra sjukhusområdet bedöms nu medel förbrukas senare än tidigare antaganden även om slutdatum är oförändrat. Jämfört med budget 2025 visar den uppdaterade långtidskalkylen en tidigare belastning av nya generationens Öresundståg vilket förutsätter att en upphandling är färdigställd under 2028. Den samlade effekten av dessa förändringar är en ökad belastning under åren 2025–2028 med knappt 400 miljoner kronor. Sammantaget är det dock en senareläggning av utgifter. Sammantaget föreslås att 14,4 miljarder kronor avsätts under planeringsperioden 2026 - 2028. De strategiska projekten står för drygt 65 procent av den samlade budgeten under planperioden.

I underlaget för investeringarna under planperioden och i det längre perspektivet finns ett antal osäkerheter varav en del kommer att klargöras inför höstens budgetprocess som kan innebära en högre investeringsnivå. Projektet TBL har aviserat en fördyrning och en försening som hanteras i särskild beslutsordning som inte är inräknad i investeringsunderlaget ännu. Arbetet med användning av tomställda lokaler i Malmö konkretiseras och kommer behöva insatser som ännu inte är med räknat i investeringsplanen. Kopplat till anskaffningen av nya Öresundståg kommer troligen även finnas ett behov av en översyn av depåkapacitet vilket kan innebära betydande investeringar. Detta är troligen investeringar som till större delen kommer efter planperioden.

Investeringarna i hälso- och sjukvården och kollektivtrafik är nödvändiga för att uppnå Region Skånes verksamhetsmål. Samtidigt leder den högre investeringsvolymen till ökade kapital- och driftkostnader för Region Skåne i en situation då regionens ekonomiska läge både på kort och lång sikt är ansträngt. Effekten av investeringarna riskerar att tränga undan andra nödvändiga satsningar. För att hantera denna balansgång har Region Skåne antagit ett finansiellt mål som innebär att den externa räntebärande nettolåneskuldsättningen inte ska överstiga 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Med utgångspunkt i resultatnivåerna i budget 2025 med plan 2026–2027 är bedömningen att det finns möjligheter att klara skuldsättningsmålet under den kommande planperioden. De budgetavvikelser som beskrivs ovan med en allt för hög kostnadsutveckling och de framskrivningar som gjorts i långtidskalkylen indikerar dock att det finns en betydande risk att skuldsättningsmålet kommer överskridas under planperioden. Utgångspunkten i planeringsdirektivet är att de finansiella målsättningarna skall hållas och det måste finnas beredskap att anpassa investeringsvolymerna i budget 2026 med plan 2027–2028 till en nivå inom ramen för det finansiella målet.

Skuldsättningsmål				
Planeringsdirektiv 2026	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nya investeringar	-4 400	-4 748	-4 143	-5 479
Skuldtak enligt skuldsättningsmål	14 002	14 322	14 827	15 357
Extern nettolåneskuld	-11 412	-12 035	-11 565	-12 335
Skuld i förhållande till totala intäkter	20,4%	21,0%	19,5%	20,1%

Internränta 2026

Regionstyrelsen har antagit principer för när internräntan bör justeras. I planeringsdirektiv för 2025-års budget beskrevs det att internräntejustering sannolikt behöver göras inför budget 2026. Principen utgår från att ett femårigt rullande genomsnitt av den femåriga bostadsobligationsräntan. Beräkningen utgår från att räntan ska justeras när genomsnittet av räntan förändras med mer än 1 procentenhet från sitt riktvärde. Modellen är konstruerad på ett så att ökande eller sjunkande marknadsräntor succesivt får genomslag. Föreliggande ränteprognoser indikerar att gränsvärdet för justering av internräntan kommer att överträdas under

mitten av 2026 varför regionstyrelsen beslutar om att öka internräntan till 3,00 procent.

Ekonomiska ramar/regionbidrag/uppräknig

Beräkning av ekonomiska ramar 2026-2028 i detta planeringsdirektiv sker med utgångspunkt i beslutad *Verksamhetsplan och budget 2025 med plan för 2026-2027, med korrigeringar enligt nedan*. Beslut om åtgärder och omställningsarbete, i syfte att uppnå ökad tillgänglighet och en säkrad kompetensförsörjning samt en ekonomi i balans, kvarstår oförändrat i enlighet med nu gällande budget- och plandokument.

Jämfört med budget 2025 med plan för 2026 och 2027 har den prognostiserade kostnadsutvecklingen i verksamheten, enligt LPIK, skrivits upp och samtidigt har finansieringsutfallet från skatter och bidrag skrivits ner för planperioden, parallellt med en lägre befolkningstillväxt. Sammanlagt har de förändrade prognoserna inneburit ett försämrat utgångsläge för Region Skåne med 1 165 miljoner kronor inför 2026, jämfört med prognos från oktober 2024.

Finansiering o kostnadsutv 2026	Budget o plan 2025–2027	Planeringsdirektiv 2026	Förändring mkr
Skatteintäkter, mkr	43 748	43 427	-320
Uttjämnig, mkr	8 834	8 662	-173
Pensionskostnader, mkr	-3 228	-3 524	-296
LPIK HS %	1,2%	2,2%	-478
LPIK Övr. %	1,6%	3,1%	-118
Befolkningsutveckling %	0,4%	0,0%	220
Summa			-1 165

AGA för 2026 beräknas preliminärt till 44,04 procent jämfört med 46,73 procent 2025. Sjunkande kostnader för tjänstepensionen mellan åren förklarar skillnaden.

Justering somatisk specialistvård

Ersättningsmodell för den somatiska specialistvården i egen regi är inte framräknad för 2026. Beräkningen kommer att baseras på 2024 års vårdkostnadsdatabas, vilken ännu ej finns tillgänglig. Vid framräkning av 2025 års regionbidrag erhöll framför allt sjukhusstyrelse Hässleholm ett för lågt belopp i regionbidrag och sjukhusstyrelse Landskrona var den procentuellt sett mest gynnade av detta. 2025 kommer detta att hanteras med en ombudgetering specifikt för Sjukhusstyrelse Hässleholm. I detta planeringsdirektiv räknas basen för uppräknig av regionbidragen om för samtliga sjukhusstyrelser så att basen motsvarar vad de faktiska regionbidragen hade varit om de beräknats så som det planeras att räknas inför 2026. Korrigering av bas för uppräknig sker enligt nedanstående tabell:

Nämnd	Andel av RB budget 2025	Andel efter justering	Bas justering uppräknig 2026, mkr
Sjukhusstyrelse SUS	57,77%	57,57%	-42,3
Sjukhusstyrelse Helsingborg	15,94%	15,91%	-7,0
Sjukhusstyrelse Kristianstad	10,84%	10,83%	-2,4
Sjukhusstyrelse Ystad	5,40%	5,34%	-12,2
Sjukhusstyrelse Hässleholm	3,34%	3,66%	72,1

Sjukhusstyrelse Trelleborg	2,57%	2,58%	1,9
Sjukhusstyrelse Ängelholm	2,36%	2,37%	4,1
Sjukhusstyrelse Landskrona	1,78%	1,72%	-14,2
Summa	100%	100%	0,0

Justeringen görs endast av upplysningsskäl och har ingen real påverkan på vare sig 2025 eller 2026 års faktiska regionbidrag. Efter ovanstående justering förblir den relativa fördelningen mellan sjukhusstyrelserna densamma och endast rak uppräknings av respektive styrelses regionbidrag görs i detta planeringsdirektiv.

Den slutliga fördelningen 2026 kommer att räknas fram med utgångspunkt i utfallet i 2024 års vårdkostnadsdatabas och beräknas vara klart i början av september 2025.

Generell uppräknings

I de nedanstående regionbidragen (RB) för 2026 har kompensation för löne- och prisuppräknings erhållits av sjukvården med 2,2 procent och övrig verksamhet med 3,1 procent. Samtliga nämnder har också ålagts ett effektiviseringskrav motsvarande 1,0 procent. Hälso- och sjukvården erhåller ersättning för medicinteknisk utveckling motsvarande 0,5 procent och demografi motsvarande 0,0 procent. Ovanstående innebär en generell uppräknings från 2025 till 2026 för nämnder och styrelser inom hälso- och sjukvård på 1,7 procent. För övrig verksamhet är uppräknings 2,1 procent.

Övriga uppräknings och justeringar

Utöver ovanstående föreslås 137 miljoner kronor flyttas från Hälso- och sjukvårdsnämnden till Psykiatri, habilitering- och hjälpmedelsnämnden för att finansiera LARO i egen regi. Enligt preliminär läkemedelsprognos för 2026 behöver läkemedelsbudgeten utökas med ytterligare 80 miljoner kronor, utöver generell uppräknings. Dessa tillförs hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag.

Ekonomisk ram, mkr	RB 2025	LPIK	Demografi,		Utökning	Plan RB 2026
			MT-utv	Effektivisering		
Hälso- och sjukvård	48 230,1	1 069,2	246,5	-495,6	80,0	49 130,2
Övriga	6 793,1	210,6		-70,0	0,4	6 934,0
Summa	55 023,2	1 279,8	246,5	-565,6	80,4	56 064,3

* Utökning avser läkemedelskostnader utöver uppräknings samt preliminärt äskande från revisionen enligt budget 2025 med plan för 2026-2027.

Planeringsramar 2026-2028

Regionbidrag (Mkr)	Budget 2025	Bas uppräknig just 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kulturnämnden	358,0		365,4	371,5	379,2
Kollektivtrafiknämnden	4 013,1		4 096,1	4 164,6	4 250,8
Regionala utvecklingsnämnden	283,6		289,5	294,3	300,4
SUMMA REGIONAL UTVECKLING	4 654,7	0,0	4 751,0	4 830,4	4 930,4
PHHN - Psykiatri	3 564,3		3 763,6	3 842,2	3 937,8
PHHN - Rehabilitering och hjälpmedel	901,8		925,1	948,1	976,4
Sjukhusstyrelse SUS	12 539,6	-42,3	12 707,8	12 973,0	13 295,8
Sjukhusstyrelse Landskrona	394,2	-14,2	386,4	394,5	404,3
Sjukhusstyrelse Helsingborg	3 516,0	-7,0	3 568,0	3 642,5	3 733,1
Sjukhusstyrelse Ängelholm	520,9	4,1	533,8	544,9	558,5
Sjukhusstyrelse Kristianstad	2 566,1	-2,4	2 606,9	2 661,3	2 727,5
Sjukhusstyrelse Hässleholm	772,2	72,1	858,5	876,4	898,2
Sjukhusstyrelse Ystad	1 200,0	-12,2	1 207,8	1 233,0	1 263,7
Sjukhusstyrelse Trelleborg	618,6	1,9	630,9	644,1	660,1
Primärvårdsnämnd - Primärvården Skåne	0,0		0,0	0,0	0,0
Primärvårdsnämnd - Hälsoval Skåne	7 112,6		7 232,4	7 383,4	7 567,1
Primärvårdsnämnd - Nära vård	2 419,5		2 460,2	2 511,5	2 574,0
Personaldriven enhet kognitiv medicin	31,8		32,3	33,0	33,8
NORV Med service	605,5		615,7	628,6	644,2
Hälso- och sjukvårdsnämnden	11 408,3		11 541,1	11 782,0	12 075,2
Anslag E-hälsa till RS förfogande	58,7		60,2	61,2	62,5
SUMMA HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	48 230,1	0,0	49 130,7	50 159,7	51 412,2
Regionstyrelsen	1 860,8		1 899,3	1 931,1	1 971,1
NORV Digit	0,0		0,0	0,0	0,0
Personalnämnd	212,2		216,6	220,2	224,8
Patientnämnden	18,0		18,4	18,7	19,1
Revision	19,9		20,3	20,5	20,7
Fastighets- och servicenämnden - Regionfastigheter	7,0		7,1	7,2	7,3
Fastighets- och servicenämnden - Regionservice	20,5		20,9	21,2	21,6
SUMMA VERKSAMHETSSTÖD/ÖVRIGA	2 138,4	0,0	2 182,6	2 218,9	2 264,6
TOTALSUMMA	55 023,2	0,0	56 064,3	57 209,0	58 607,2
Uppräkningsfaktorer	2025		2026	2027	2028
Prisuppräknig - LPIK					
Hälso- och sjukvård - Inklusive läkemedel	1,5%		2,2%	2,3%	2,6%
Övriga - Exklusive läkemedel	1,4%		3,1%	2,7%	3,1%
Volymuppräknig - hälso- och sjukvård					
Demografiuppräknig	0,5%		0,0%	0,3%	0,4%
Medicinskt teknisk utveckling	0,5%		0,5%	0,5%	0,5%
Effektivisering					
Hälso- och sjukvård	-1,5%		-1,0%	-1,0%	-1,0%
Övriga	-1,5%		-1,0%	-1,0%	-1,0%
Summa generell uppräknig					
Hälso- och sjukvård	1,0%		1,7%	2,1%	2,5%
Övriga	-0,1%		2,1%	1,7%	2,1%

Ekonomiska förutsättningar för serviceverksamheterna

Vid årets hantering av planeringsdirektiv och sedermera verksamhetsplan och budget involveras även serviceförvaltningarnas budgetförutsättningar (den del som inte är anslagsfinansierad). Denna del har inte tidigare varit föremål för ett politiskt beslutstagande utan hanterats som en köp/sälj-modell alternativt ren fördelning av kostnader till köpande förvaltning. Förändringen som genomförs har i huvudsak två justeringar

Införande av gemensam uppräkningsfaktor:

Som utgångspunkt används motsvarande uppräkningsfaktorer som används för framräknande av regionbidragen, se tabell ovan. Vid uppräknig avses prisjustering vilket medför att den del som är kopplad till volym kan justeras mellan köpare och säljare efter överenskommelse eller nyttjande. Nämnden för operativ

regiongemensam verksamhet samt fastighets- och servicenämnden behöver för respektive förvaltning sedan yttra sig över förutsättningen och klargöra vilka effekter som uppstår för verksamheten. Då detta avser den del av verksamhet som inte är anslagsfinansierad kan justeringar inte hanteras som förändrat anslag vid slutlig budget om inte anslag införs. I de fall det beslutas att hänsyn ska ske till specifika faktorer utöver den allmänna uppräkningsfaktorn behöver detta hanteras med en korrigeringsfaktor som därmed avviker från den generella uppräkningsfaktorn. Korrigeringen medger då en högre eller lägre uppräkningsfaktor av priset. Delar som kan vara föremål för ytterligare ställningstagande är exempelvis införandekostnader för SDV, förändrat fastighetsbestånd, större prispåverkan för externa avtal (inte minst kopplad till pågående handelspolitik).

Fördela och förtydliga fördelningsgrunder

I det arbete som varit föremål för översynen har framkommit behov av att se över och förtydliga fördelningsgrunder. Som en del av detta har identifierats två förändringar inför 2026. Förändringarna har i ett första steg ingen resultatpåverkan men ger bättre förutsättningar till styrning och prioritering framöver.

- Samlad fakturering av GSF-tjänster från Regionsservice till Regionstyrelsen i stället för förvaltningsfördelning. Regionstyrelsen blir då kravställare för dessa tjänster.
- Samlad fakturering av Infrastruktur och IT-säkerhet från DigITMT till Regionstyrelsen istället för förvaltningsfördelning. Regionstyrelsen blir då kravställare på dessa tjänster via nyinrättade rådet KLRDIG.

Förändringarna kräver både omfördelning av regionbidrag från nuvarande köpare till regionstyrelsen samt prisjusteringar av interna tjänster. Förändringarna får även påverkan på konkurrensutsatt verksamhet (intern som extern) vilket föranleder att dessa ersättningar behöver justeras. När anslag lyfts från hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnd-nära vård innebär det att ersättningar enligt vårdavtal behöver sänkas och istället blir delar som tidigare fakturerats för, ”fria” för nyttjaren framöver. Dessa förändringar är i detta skede ett förslag på ändrad hantering och ett inriktningsbeslut krävs för utförligare beräkningar inför justeringar av anslag och uppräkningsfaktorn i verksamhetsplan och budget 2026.